

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ โอกาสทางการศึกษาของทหารกองประจำการ

ชื่อผู้เขียน เวชอากาศเอกสุมิตร สุวรรณ

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาจากระบบ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภิต ดวงสา ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยงยุทธ เปลียนผดุง กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ ลีสุวรรณ กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงภูมิหลังทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการศึกษา แรงจูงใจและความต้องการของทหารกองประจำการที่เกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพ เพื่อชี้ชัดโอกาสทางการศึกษาทั้งรูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ในระหว่างที่เป็นทหารเกณฑ์และเมื่อปลดประจำการไปแล้ว กลุ่มประชากร คือ ทหารกองประจำการสังกัดกองพันทหารอากาศโยธิน กองบิน 41 ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2540 จำนวน 744 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นพวกและแบบง่าย เพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิหลังทางการศึกษาต่างกันมา ประมาณ 80 คน

การศึกษาใช้วิธีเก็บข้อมูลภาคสนามโดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การสัมภาษณ์กลุ่มย่อย ตลอดจนศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ข้อมูลทำไปพร้อม ๆ กับการรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 12 เดือน โดยการแยกแยะข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่และสรุปผลการวิจัยในการพรรณนาความ และใช้ตารางประกอบเพื่อความชัดเจนและชี้ให้เห็นในด้านปริมาณเชิงสถิติ

ผลการวิจัยพบว่า : ทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี อาศัยอยู่ในท้องถิ่นชนบทมากกว่าในเมือง มีความเชื่อ ค่านิยมและทัศนคติที่ดีต่อการศึกษา ทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 และไม่ได้เรียนต่อเนื่องจากฐานะ

ค

ทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวไม่ดี ความพร้อมของตัวทหารเกณฑ์และการศึกษาระดับสูง ในท้องถิ่นชนบทมีน้อย ทำให้ต้องออกมาประกอบอาชีพเพื่อช่วยเหลือครอบครัว การถูกเกณฑ์ ให้เป็นทหารเกณฑ์ไม่เป็นที่ต้องการเพราะกลัวการฝึกหนัก ขาดอิสรภาพและเสรีภาพ เสียเวลา และโอกาสในการทำงานหาเงิน อย่างไรก็ตาม หลายคนต้องการเป็นทหารเกณฑ์เพื่อต้องการ โบนัสก้อนใหญ่ไปสมัครงานหรือศึกษาต่อ

ทหารเกณฑ์มีโอกาสทางการศึกษาระหว่างประจำการ คือ การฝึกวิชาทหาร การอบรม แบบธรรมเนียมทหาร การอบรมให้รู้กฎ ระเบียบและข้อบังคับ การอบรมเรื่องเอ็ดส์ ยาเสพติด การรักษาการณ การศึกษาเพื่อเพิ่มคุณวุฒิจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน การส่งไป ศึกษาหลักสูตรต่าง ๆ ที่กรุงเทพฯ การฝึกอบรมวิชาชีพและการเรียนรู้จากกาปฏิบัติงานตาม หน้าที่ต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

เมื่อปลดประจำการไปแล้ว ทหารเกณฑ์บางคนมีโอกาสทางการศึกษาในระบบโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนพลตำรวจ โรงเรียนนายสิบทหารบก มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช สถาบันราชภัฏและมหาวิทยาลัยเอกชนต่าง ๆ มีโอกาสทางการศึกษา นอกกระบบโรงเรียน ได้แก่ การเรียนกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน การฝึกอบรมวิชาชีพ และการประกอบอาชีพต่าง ๆ และมีโอกาสทางการศึกษาตามอัธยาศัยแตกต่างกันไปตาม สภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ ตลอดจนความพร้อมและความสนใจของแต่ละบุคคล

Thesis Title	Educational Opportunities of Military Conscripts	
Author	Ft.Lt.Sunit Suwan	
M.Ed.	Nonformal Education	
Examining Committee		
	Assist.Prof.Dr.Dusit Duongsa	Chairman
	Assist.Prof.Yonyudh Plianpadung	Member
	Assoc.Prof.Dr.Chukiat Leesuwan	Member

Abstract

The purpose of this research was to study about backgrounds of military conscripts. This included their economic, social, cultural and educational, backgrounds and needs of education as well as occupation. The research pointed out their education opportunities for formal, nonformal and informal ones between being soldiers and after their demobilization. The research population was the military conscripts in Security Force Battalion of Wing 41, Maung District, Chiang Mai Province, in the 1997 academic year. The target population consisted of 744 military conscripts of which 80 samples were drawn from by stratified and simple random samplings.

The research employed not only participant and non-participant observations but also formal and informal interviews and focus group discussion to collect field data. Data from relevant document were gathered. The data collection period lasted around 12 months. Meanwhile, the data were also analysed and presented in descriptive writing. Tables were used in some parts to show quantitative statistics.

The result of this research showed that most of the military conscripts came from poor family and them lived in the remote rural areas. Although they had good attitude towards education, most of them only graduated from primary education.

They had to stop studying to help their family because of poverty and the inadequacy of secondary education in their hometown. Being military conscripts was not what they wanted because it wasted their time for working. They also thought that the training was harsh and limited their freedom and affected their job opportunities. However it was compulsory and some of them needed the reserve certificate in order to apply for a job or continue their studying in some particular areas.

It was found that during the training they were provided with military education such as military training, military courtesy, discipline training, information about AIDS education, narcotics and security guard on duty as well as other knowledge that could enhance their qualifications from not only Nonformal Education Provincial Centers but also vocational training and on the job. Training both at their local station and in Bangkok.

After their demobilization, some of the military conscripts would continue their studying in formal education such as at The Policemen School, The Uncommissioned Officers School, Ramkomhang University, Suthotaitammatirat University, Ratchapat Institute or private universities. Others chose nonformal education at Nonformal Education Provincial Centers or vocational training centers. The opportunities for informal education depended upon their interests and readiness, and also where they live.